

gospodarske, obrtniške in narodne

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljana po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 19. decembra 1877.

Obseg: Načrt deželne postave za vojvodino Kranjsko o ravnanji z junci za pleme. — Občni zbor družbe kmet. Kranjske 21. novembra t. l. (Konec.) — Nova postava o potrošini (vžitninskem davku) od mesa zunaj takih krajev, pri katerih je izrečeno, da so za pobiranje tega davka zaprti. (Dalje.) — Koralnica (*Corallorrhiza innata*; Hall). — Božične misli. — O demoralizaciji (spaćenosti) ljudstva. — O državnem gospodarstvu. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Načrt deželne postave *)

za vojvodino Kranjsko o ravnanji z junci za pleme.

§. 1. Skrb, da se dobí potrebno število za pleme pripravnih bikov, in pa nadzorstvo o tem, da se rabijo po propisih te postave, je dolžnost županstva za okrožje občine.

§. 2. Za 100 za pleme ugodnih krav in telic potrebuje se najmanj en junec.

§. 3. Kje naj stojijo plemenski junci, ki jih je po §. 2. treba, to naj se vsled potrebščine določi po razmerah krajev.

§. 4. Občine, katere nimajo sto za pleme ugodnih krav in telic (§. 2) se smejo za skupno držanje plemenskih juncev združiti z drugimi.

§. 5. Junca v namen reje in za plačano spuščanje sme v občini vsakdo imeti proti temu, da izpolnjuje propise te postave.

§. 6. Če si v kateri občini po §. 2. potrebnih plemenskih bikov ne držijo živinorejci skupaj, ali če ga nima kak posamesen gospodar na svoj lastni račun, ali če se o primerljejih §. 4. občina noče združiti z drugo občino, potem nastane dolžnost županstva, predpisano število plemenskih bikov na skupne stroške in na skupni račun vseh živinorejcev občine kupiti, vzdržavati in rabiti.

Ti skupni stroški nakupa in vzdržavanja se razdelijo po razmeri števila za pleme ugodnih krav in telic na živinorejce, ki nimajo lastnih plemenskih bikov.

Medsebnе pravne dolžnosti za držanje juncev ne prestanejo po tej postavi.

§. 7. Junce za pleme in plačano spuščanje smejo imeti le taki, ki so znani umni in zanesljivi živinorejci, imajo prostoren in zdrav hlev, pa tudi dosti zdrave krme.

§. 8. Le tak junec se sme na tujo živino za denar spuščati, ki je močne in pravilne telesne postave, zdrav, vsaj poldrugo leto star, govejemu rodu tistega kraja primeren, in za pleme pripraven spoznan bil.

§. 9. Le k večemu dvakrat na dan se sme junec spustiti po plemenu. Razvada, da junec koj po skoku

*) Posnet z nekaterimi spremembami po deželni postavi za Predarlsko od leta 1869.

še drugokrat skoči, je prepovedana; za prestop tega propisa plača lastnik junca do 5 gold. globe.

§. 10. V izvršitev teh propisov se županu pridá krajna komisija z najmanj 3 možmi.

§. 11. To krajno komisijo izvoli občinski zastop; vsi njeni udje morajo izvedeni možje biti. Ali za svoje opravilstvo dobivajo kaj plače in koliko, to odloči občinski zastop.

§. 12. Župan in krajna komisija določujejo bolj na drobno, kar velevalo §§. 1., 2., 3., 6. in 7., še posebno pa, kam ima občinski junec (po §. 3) priti.

§. 13. O sposobnosti junca za pleme določuje župan s privzeto krajno komisijo. Če je junec za pleme pripraven spoznan, izroči župan lastniku njegovemu dovolilni list (licenco), da sme junca za denar spuščati, in okliče to dovolitev v občini po navadni poti.

§. 14. Licence veljajo le za eno leto, zato se morajo plemenski junci po preteku vsakega leta na novo preiskavati in na novo dovolilni listi dajati, če se morebiti ni kaj primerilo, da se mora junec med letom preiskavi podvreči.

§. 15. Kdor junca brez predpisane preiskave in licence za plačilo spušča, zapade globi do 10 gold.

§. 16. Globe (denarne kazni) se imajo po propisu občinske postave izvrševati in kot premije za zboljšanje govedoreje po določilu občinskega zastopa obračati.

Občni zbor družbe kmetijske Kranjske

21. novembra t. l.

(Konec.)

Odbornik Schollmayr po skušnjah na družbenem vrtu poroča o novi fažolici „Soja fažolica“ imenovani in razdeli nekoliko tega semena, ki ima debelost leče. Ker je v 47. listu „Novic“ gosp. Schollmayr na drobno popisal skušnje s Soja-fažolico, napotujemo bralce na oni list „Novic“. Potem je g. Schollmayr poročal o Ossenkopovem načinu drevesa, grmovje in druge rastline po mladikah izrejevati, kateremu pa se ne more ona hvala dati, kakor je trdil Ossenkop.

Dr. Bleiweis je razložil potrebo, da se za pleme rabijo samo taki junci, ki so po komisijski preiskavi dobili dovoljenje (licenco) za spuščanje. Povdarjal je v daljem govoru, da med našo domačo govejo živino imamo dobrega blagá, da pa to se mora izbirati in po načelu umne živinoreje pri plemenenji ravnati, ki